

150115 Farg'ona shahri, Al-Farg'oniy 36-uy, Tel/Faks: (73) 244-68-81, E-mail: fergexp@rambler.ru, new-ekspertiza.mc.uz

Holati: Ijobiy

Boshqarma boshlig'i: Madmarov Qudrat Yaxiyadjanovich

Sana: 17-04-2025 yil

YIG'MA EKSPERT XULOSASI

236739 - SONLI

Obyekt nomi: ""Мустақиллик"" МФЙ худуди ""8-Март"" кўчасидаги ТП-552к/160 кВА дан чиқувчи 0,4 кВли ЭУТларини реконструкция қилиш. ""8-Март"" кўчасидаги ТП-554к/100 кВАдан чиқувчи 0,4 кВли ЭУТларини реконструкция қилиш. ""Ёруғлик"" ва ""Белова"" кўчаларидаги ТП-575/250 дан чиқувчи 0,4 кВли ЭУТ ларини юкламасини енгиллаштириш учун ТП қуриш. ""Нуронийлар"" ва ""Янги хаёт"" кўчаларидаги ТП-255/250 дан чиқувчи 0,4 кВли ЭУТ ларини юкламасини енгиллаштириш учун ТП қуриш"	
Buyurtmachi:	FARG'ONA VILOYAT HOKIMLIGI KAPITAL QURILISH SOHASIDA BUYURTMACHI XIZMATI DUK
Bosh loyihachi:	"FARG'ONA ELEKTR TARMOQLARI HUDUDIIY KORXONASI " aksiyadorlik jamiyati
Moliyalashtirish manbai:	Davlat byudjed mablag'lari
Bosh pudratchi:	"Farg'ona HETK" AJ
Qurilish turi:	Rekonstruksiya
Murojaat raqami:	060334

1. Loyihalash uchun asos.

- 1.1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 23.09.2024 yildagi PQ-330-sonli qarori.
- 1.2. O'zbekiston Respublikasi Bosh vaziri A.Aripov tomonidan 30.11.2024 yil VM03/24-199-sonli tasdiqlangan majlis bayoni
- 1.3. Xalq deputatlari Farg'ona viloyati kengashining 2025-yil 25-mart kungi VII-7-42-11-0-K/25-sonli qarori
- 1.4. Farg'ona viloyati hokimligi "Kapital qurilish soxasida buyurtmachi xizmati" DUK bosh muhandisi U.Uzakov tomonidan tasdiqlangan, "Farg'ona XETK" texnik direktori E.Ibragimov bilan kelishilgan loyiha topshirig'i.
- 1.5. «Farg'ona azimuth projekt» MChJ Farg'ona filiali tomonidan 2025-yilda berilgan obyektning muhandislik-geologiya xulosasi.
- 1.6. Buyurtmachi hamda bosh loyiha tashkiloti o`rtasida 2025 yil «04» aprelda tuzilgan 4-sonli shartnoma.

1.7. "Hududiy elektr tarmoqlari" AJ "Farg'ona hududiy elektr tarmoqlari korxonasi" AJning 12.02.2025-yil kungi 570-8 va 571-8 sonli texnik shartlari.

2. Ekspertiza uchun taqdim etilgan materiallar.

2.1. Loyiha tarkibiga ko'ra elektron yo'nalishda taqdim qilingan loyiha smeta hujjatlari.

3. Loyiha yechimlarining qisqacha mazmuni.

3.1. Umumiy qism va birlamchi ma'lumoti.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 23-sentyabrdagi "Kambag'allikdan Farovonlik Sari" to'g'risidagi PQ-330-sonli qarori ijrosimi ta'minlash bo'yicha, Farg'ona shahar, Mustaqillik MFY xududida joylashgan, №575-sonli hamda №255-sonli transformator punktini yukini yengillatish maqsadida qo'shimcha transformator punktlarini o'rnatishni va mavjud №552q-sonli va №554q-sonli transformator punktlarini yuklama markaziga ko'chirish va kata quvvatlisiga almashtirish hamda TPdan chiquvchi 0,4kV tarmoqlarini hamda 35/6 kV li Uysoz podstansiyasidan chiquvchi 6kV li Besh bola uzatmasini rekonstruksiya qilishni nazarda tutadi.

Ishchi loyihani ishlab chiqish uchun quyidagi birlamchi ma'lumotlar asos qilib olingan:

1. Hududning ayni paytdagi rejasi.
2. "Farg'ona HETK" AJ tomonidan berilgan elektr ta'minoti uchun texnik sharti.
3. 6 kVli "Beshbola" uzatmasining bir chiziqli chizmasi.

2.Elektr ta'minoti manbalari va elektr ta'minoti to'g'risida.

2.1. 6 kV EUT bo'yicha :

Ob'ektni elektr ta'minoti 35/6 kVli "Uysoz" PS dan chiqqan 6 kVli "Beshbola" uzatmasining mavjud yaqin tayanchidan CB-110-3,5 rusumli tayanchlarga mahsus travesrlar o'rnatgan holda jami uzunligi $L=235$ metr bo'lgan AS-35mm² simli XEUT qurilishi xamda uzunligi $L=20$ metr bo'lgan uchta APvPu 1x70mm² rusumli kabel tarmog'i yotqizilishi orqali amalga oshirilish loyihalashtirilgan.

35/6 kVli "Uysoz" PS dan chiqqan 6 kVli "Beshbola" uzatmasining 6 kv li uzunligi $L=300$ metr bo'lgan qismi demontaj qilinib yangi CB-110-3,5 rusumli tayanchlarga mahsus travesrlar o'rnatgan holda jami uzunligi $L=830$ metr bo'lgan AS-35mm² simli XEUT qurilishi orqali yangi loyihaviy tarmoq qurilishi loyihalashtirilgan.

2.2. 6/0,4 kV transformator punkti bo'yicha :

Yuklama markaziga GKTP turidagi kuchlanishi 6/0,4 kVli quvvati 250 kVA bo'lgan kuch transformatorli 1(bir) dona o'rnatilishi va bu GKTP qurilmasini FSB rusumli ko'ndalang qo'yilgan poydevorga o'rnatilishi va KTPs turidagi kuchlanishi 6/0,4 kVli quvvati 250 kVA bo'lgan kuch transformatorli 2(ikki) dona o'rnatilishi va bu KTPs qurilmasini PT-43-2 temir beton ustuniga o'rnatilishi hamda KTPs turidagi kuchlanishi 6/0,4 kVli quvvati 160 kVA bo'lgan kuch transformatorli 1(bir) dona o'rnatilishi va bu KTPs qurilmasini PT-43-2 temir beton ustuniga o'rnatilishi loyihalashtirilgan.

Transformatorni ichki buzilishlar hamda o'tuvchi qisqa tutashuv toklardan himoyalash PKT turidagi saqlagich va TPni past kuchlanishli 0,4 kVli taqsimlash qurilmasiga o'rnatilgan avtomat o'chirgich yordamida amalga oshiriladi. TPni past kuchlanishli tomoniga o'rnatilgan avtomat o'chirgich TPdan chiqqan 380/220Vli tarmoqlarni qisqa tutashuv toklaridan himoyalash vazifasiga ham xizmat qiladi.

2.1. 0,4 kV EUT bo'yicha :

Loyihaviy TPlardan aholi xonadonlari elektr ta'minoti uchun jami uzunligi $L=435$ metr SIP2-3x35+1x50mm², SIP2-3x50+1x70mm² va SIP2-3x70+1x95mm² simlarda, CB-95-2,0 rusumli temir beton tayanchlarda osib olib borib bajarish, xamda uzunligi $L=65$ metr bo'lgan AVVG 4x120 mm² rusumli kabellar yotqizilishi orqali amalga oshirilish loyihalashtirilgan.

Mavjud 552q-sonli TPdan aholi xonadonlari elektr ta'minoti uchun jami uzunligi $L=1505$ metr SIP2-3x35+1x50mm² va SIP2-3x50+1x70mm² simlarda, CB-95-2,0 rusumli temir beton

tayanchlarda osib olib borib bajarish orqali amalga oshirilish loyihalashtirilgan.
Mavjud 554q-sonli TPdan aholi xonadonlari elektr ta'minoti uchun jami uzunligi $L=1745$ metr SIP2-3x35+1x50mm² va SIP2-3x50+1x70mm² simlarda, CB-95-2,0 rusumli temir beton tayanchlarda osib olib borib bajarish orqali amalga oshirilish loyihalashtirilgan.

3. Kuchlanishni sozlash.

Loyihalashtirilayotgan transformator punktini 35/6 kVli "Uysoz" PS dan chiqqan 6 kVli "Beshbola" uzatmasiga ulanishi aniqlangan. Markazlashtirilgan holdagi kuchlanishni sozlash iste'molchini zarur me'yorda ishlashini ta'minlaydi. Transformator cho'lg'amidagi simlarning ko'ndalang kesimini e'tiborga olgan holda antsapfning tanlangan holati, iste'molchining kuchlanishini belgilangan me'yor doirasida o'zgarishini ta'minlaydi.

4. Elektr ta'minoti ishonchliligi.

Loyihalanayotgan ob'ekt uchun berilgan texnik shartga asosan joyida o'tkazilgan o'rganishlar va iste'molchining ma'lumotlariga asoslanib, ushbu obyektning elektr ta'minoti ishonchliligi bo'yicha III toifaga mansub.

5. O'ta kuchlanishdan himoya.

20kVgacha bo'lgan havo elektr uzatish tarmoqlarida "Elektr qurilmalarning tuzilish qoidalari" (PUE)ga asosan atmosfera bilan bog'liq o'ta kuchlanishlar bo'yicha maxsus himoya nazarda tutilmaydi. Transformator punkti himoyasi "ventelg' razryadnik"lar orqali amalga oshiriladi va bu "ventelg razryadnik"lar TPning komplektiga kiradi.

6. Himoya yerlagichi.

"Elektr qurilmalarning tuzilish qoidalari" (PUE-2011)ga muvofiq 6/0,4 TPning yerlagich "kontur" ishlari vertikal tarzda qoqilgan qoziqlarga va unga gorizontal holatda yotqizilgan, hamda qoziqlarga payvandlangan neytral metall bog'lamasi ko'rinishida amalga oshiriladi. Erlagich qurilmasining qarshiligi 4 Om dan yuqori bo'lmasligi shart.

Loyihada elektr qurilmalaridan foydalanish davomida elektr xavfsizligi tadbiri-himoya yerlagichlari ko'zda tutilgan. Buning uchun elektr himoya qobig'ining yemirilishi natijasida elektr toki xavfi ostida qolishi mumkin bo'lgan hamma metall qismlari, texnologik qurilmalarining tana (korpus)lari, tarqatish qurilmalari, metall trubalar transformator punkti atrofida maxsus bajarilgan yerlagichga payvandlash yoki maxsus boltlar yordamida ulanadi.

7. 6 kVli EUTning trassasi va konstruktiv bajarilishi.

6 kVli EUT "Elektr qurilmalarning tuzilish qoidalari" (PUE-2011) talablariga muvofiq tarmoqqa tortiladigan simlarni SHF-10 rusumidagi izolyatorlarga ikkilangan (dvoynoe kreplenie) holatda mahkamlanishi shart.

Loyihalanayotgan tarmoqdagi temir-beton tayanchlarni elektr xavfsizligini tahminlash maqsadida "Elektr qurilmalarning tuzilish qoidalari" (PUE-2011) talablariga muvofiq yerlanishi lozim.

4. Loyihalanayotgan obyektning muhandislik ta'minoti.

4.1. Elektron taqdim etilgan albomlarda batafsil ko'rsatilgan.

5. Loyihani kelishilganligi to'g'risida hujjatlar.

5.1. Davlat ekologiya ekspertizasining 08.04.2025 yildagi 01-02/12-2649-sonli xulosasi.

5.2. Nuqson dalolatnomasi.

6. Ekspertiza natijalari.

Ekspertiza natijalariga ko'ra qo'shimcha qiymat solig'i (QQS) bilan **1 473 873 213** so'm miqdorida taqdim etilgan loyiha qiymati

4 965 526 so'mga oshirilib, **1 478 838 739** so'mni tashkil etadi. Xususan:

Qurilish-montaj ishlari: **870 331 898** so'm

Asbob-uskunalar: **375 578 571** so'm

QQS: **149 509 256** so'm

6.1. Ekspertiza jarayonida mutaxasislarning izohlariga muvofiq loyiha hujjatlariga quyidagi asosiy tuzatishlar va qo'shimchalar kiritildi.

6.2. Ishchi loyiha ekspertiza ko'rigiga buyurtmachining texnologik, ichki muhandislik, energiya tejamkorlik va boshqa yechimlari izoxlarsiz taqdim etilgan.

6.3. Ekspertiza jarayonida mahalliy (lokal) ekspert xulosalarining izoxlariga muvofiq kiritilgan kamchiliklar va tuzatishlar loyihachi tomonidan ko'rib chiqildi va tuzatildi. (Biriktirilgan lokal ekspertiza xulosalaridagi faylda batafsil ko'rsatib o'tilgan).

6.4. Obyektning materiallar va jixozlar qiymati buyurtmachi taqdim etilgan «Fargona hududiy elektr tarmoqlari korxonasi» AJ bosh direktori tasdiqlagan va Fargona viloyati xokimligi «Kapital qurilish sohasida buyurtmachi xizmati DM raxbari kelishilgan 2025 yil 18 martdagi 01-17-B/46 sonli yigilish bayoniga ilova narxlar bayonnomasiga asoslanib ko'rib chiqildi.

Buyurtmachi jami xarajati, ish xaqqi 20 351,31 sum/odamsoat (ijtimoiy sug'urta siz) va pudratchining boshqa xarajatlari 14,88% buyurtmachi xatiga asosan qabul qilindi.

Buyurtmachi tomonidan quydagi obyekt jami bo'lib 1 473 873,213 ming so'm taqdim etilgan.

Tekshiruv natijasiga ko'ra quydagi ko'rsatgichlar tavsiya etiladi:

Qurilish-montaj ishlari: - 870 331,898 ming so'm

Asbob-uskunalar: - 375 578,571 ming so'm

Qurilish qiymati QQS siz - 1 245 910,469 ming so'm

QQS 12% - 149 509,256 ming so'm

Qurilish qiymati QQS bilan - 1 395 419,725 ming so'm

Buyurtmachining xarajatlari - 83 419,014 ming so'm

Jami obyekt qiymati QQS va

buyurtmachi xarajatlari bilan - 1 478 838,739 ming so'm

Qurilish tannarxini oshib ketishi sabablari loyixachini 16.04.2025-yil kungi 01-14/2315-sonli xatida ko'rsatilgan.

6.5. Jixozlar qiymati buyurtmachi kompetensiyasiga kiradi.

6.6. Import qilingan uskunalar va materiallarning narxi ekspertiza tomonidan ko'rib chiqilmagan.

6.7. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 17-sentabrdagi 579-sonli qarori 1-ilova, III-bob, 29-bandiga asosan ekspert tashkilotiga taqdim etilgan shaharsozlik hujjatlarining sifati, dastlabki ma'lumotlarining haqqoniyligi va qabul qilingan loyiha yechimlariga buyurtmachi va loyiha tashkilotlari javobgardir.

7. Xulosalar.

7.1. "Mustaqillik" MFY xududi "8-Mart" ko'chasidagi TP-552Q/160 KVA dan chiquvchi 0,4 kVli EUTlarini rekonstruksiya qilish. "8-Mart" ko'chasidagi TP-554Q/100 KVAdan chiquvchi 0,4 kVli EUTlarini rekonstruksiya qilish. "Orug'lik" va "Belova" ko'chalaridagi TP-575/250 dan chikuvchi 0,4 kVli EUT larini yuklamasini yengillashtirish uchun TP qurish. "Nuroniylar" va "Angi xayot" ko'chalaridagi TP-255/250 dan chikuvchi 0,4 kVli EUT larini yuklamasini yengillashtirish uchun TP qurish, loyiha-smeta hujjatlari ekspertiza tekshiruv natijalarini hisobga olgan holda ko'rib chiqib, tasdiqlashga tavsiya etiladi.

7.2. Vazirlar Mahkamasining 11.06.2003 yildagi 261-sonli qarori va SHNK 4.01.16-09 ga muvofiq, tanlov savdolarini o'tkazish uchun obyektning qiymati buyurtmachi tomonidan belgilanadi.

7.3. Ko'rsatilgan narxni tanlov savdolari uchun qabul qilish to'g'risida buyurtmachi qaror qabul qiladi.

7.2. ShNK 1.03.06-2013 42-bandiga asosan amal qilish muddati 2 yil.

Bosh ekspert: Askarova Malika Maxmudovna.

Ishtirokchi ekspertlar: Askarova Malika Maxmudovna, ДЖАЛИЛОВ МУРАДЖАН
МАХМУДЖАНОВИЧ